

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ДЕПОЗИТТЕРДИ КОРГОО БОЮНЧА АГЕНТТИГИ

Тобокелдиктерди баалоонун негизинде дифференцирленген мүчөлүк акыларды аныктоо усулу

Декабрь, 2023

НЕГИЗГИ МИЛДЕТТЕР ЖАНА УСУЛ ПРИНЦИПТЕРИ

Негиз салуучу принциптер

- Мүчөлүк акыларды эсептөө системасы бардык банк-катышуучулар үчүн ачык;
- Банк ишинин тобокелдик даражасы боюнча мүчөлүк акылардын/чендердин категориялары кыйла дифференцирленген;
- Банктардын рэнкинги жашыруун болот.

Негизги милдеттер

- Кыргыз Республикасынын банк-катышуучуларына дифференцирленген мүчөлүк акыларды эсептөөдө негизги принциптерди, факторлорду, шарттарды жана тартипти аныктоо;
- дифференцирленген мүчөлүк акыларды эсептөөдө баамдоонун усулдарын аныктоо;
- ушул Усулдун жүзөгө ашырылуусуна контролдоо тартибин аныктоо.

Негизги принциптер

- **Түшүнүктүүлүк** – пайдалануучу үчүн берилип жаткан маалыматтын жеткиликтүүлүгүн болжойт.
- **Аныктыгы** – дифференцирленген мүчөлүк акыларды эсебин түзүүдө негизиги принцип болуп саналат. Орчундуу катасы жок же бурмалоосу жок маалымат ишенимдүү болуп эсептелет.
- **Салыштырмалуулугу** – ар кандай отчеттук мезгилдин отчеттук формаларын стандартка келтирүү зарылдыгын аныктайт. Салыштырмалуулук деген бир нече отчеттук мезгилдер үчүн салыштырууга мүмкүн болгон дайндар гана пайдалуу болушу мүмкүн экендигин көрсөтөт.

КАЛЕНДАРДЫК МҮЧӨЛҮК АКЫЛАРДЫН ӨЛЧӨМҮН АНЫКТОО ТАРТИБИ

Агенттик кийинкидей сандык индикаторлорду пайдаланып, Улуттук банктан (коммерциялык банктардан) алынып жаткан кабарлардын, ошошндой эле банктар-катышуучулардын расмий интернет-ресурстарында жайгаштырылган кабарлардын негеизинде банктар-катышуучулардын сандык көрсөткүчтөрүнүн маанилер эсебин квартал сайын жүргүзөт:

капиталдын жетиштүүлүгү	активдердин сапаты	кирешелүүлүк	ликвиддүүлүк жана долларлашуу
Капиталдын жетиштүүлүк коэффициенти	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен кардарлардын классификацияланган кредиттердин үлүшү	Активдердин рентабелдүүлүгү (ROA)	Учурдагы коэффициенттин ликвидүүлүгү
	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен атайын РППУнун үлүшү	Капиталдын рентабелдүүлүгү (ROE)	Чет өлкө валютасындагы депозиттерде кардарлардын кредиттер үлүшү
15 ири зайымчылардын өздүк капиталында (нетто) берилген кредиттин суммасындагы үлүшү	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен күрөөсүз кредиттердин үлүшү	Таза пайыздык маржа	Кардарлардын депозиттик базасынан чет өлкө валютасындагы депозиттер үлүшү
	Кардарлардын кредиттик портфелинен чет өлкө валютасындагы кредиттердин үлүшү	Пайыздык майнап (спред)	Банктардын кардарларынын милдеттенмелериндеги ликвиддүү активдердин үлүшү

КАЛЕНДАРДЫК МҮЧӨЛҮК АКЫЛАР ӨЛЧӨМҮН АНЫКТОО ТАРТИБИ		
Көрсөткүчтөр	Туюндурмалар	Түшүндүрмөлөр
Капиталдын жетиштүүлүгү		
Капиталдын жетиштүүлүк коэффициенти	$TCK / (ЧРА + K * Кор) * 100\%$	ТСК – Биринчи деңгээлдеги капитал жана Экинчи деңгээлдеги капитал суммасы катары аныкталган таза Суммалык капитал. ЧРА – потенциалдуу жоготуулар менен чыгымдардын ордун жабууга кеткен атайын резервдерди минус кылганда тобокелдик деңгээл боюнча таразаланган баланстык активдердин жана баланстан тышкаркы милдеттенмелердин суммасы. П – коммерциялык банктар үчүн - 8,33 (100% : 12%) (суммардык капиталга адекваттуулукка коэффициентине тескери сан), системдүү маанилүү банктар үчүн - 7,14 (100% : 14%) орнотулган көрсөткүч; Кор – операциялык тобокелдиктердин ордун жабуу үчүн резервделип жаткан капиталдын өлчөмү.
15 ири зайымчылардын өздүк капиталында (нетто) берилген кредиттин суммасындагы үлүшү	Чистая сумма 15 ири заемчулардын таза суммасы / ЧСК карай	Банктын ири зайымчылары кредиттер боюнча негизги карыздын калдыгынын суммасы боюнча, ошондой эле банктын балансында эсепке алынган субъектилердин кредиттик тарыхында убагында төлөнбөгөн карыздын эсебине чыгарылган кредиттер боюнча аныкталат. 9А-бөлүк. ПРБО курамында эң ири тобокелдиктер жөнүндө кабарлар.
Активдердин сапаты		
Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен кардарлардын классификацияланган кредиттердин үлүшү	Классификацияланган кредиттер / КП кардарлар	Банктар реалдуу финансылык абалды жана жумуштун таасирдүүлүгүн аныктоо максатында өзүнүн активдеринин сапатына баалоону жүргүзүп турууга жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгашалардын ордун өз убагында жабуу үчүн РППУнун адекваттуу өлчөмүн жаратууга милдеттүү. 7.А.В-бөлүк. ПРБО курамында тобокелдиктер деңгээли боюнча активдерди жана баланстан тышкары милдеттенмелерди классификациялоо.
Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен атайын РППУнун үлүшү	Атайын РППУ / КП кардарлар	РППУнун адекваттуу деңгээлин камсыз кылбаган банк ишин Улуттук банк амантчылардын кызыкчылыктарын коркунучка алып келүүчү ишенимсиз жана туура эмес банктык практика катары карайт. 7.А.В-бөлүк. ПРБО курамында тобокелдиктер деңгээли боюнча активдерди жана баланстан тышкары милдеттенмелерди классификациялоо.
Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен күрөөсүз кредиттердин үлүшү	Күрөөсүз кредиттер / КП кардарлар	Карадарлардын күрөөсүз кредиттер суммасы, анын ичинде: бланктык, овердрафттар
Кардарлардын кредиттик портфелинен чет өлкө валютасындагы кредиттердин үлүшү	Чет өлкө валютасындагы кредиттер / КП кардарлар	Улуттук банктын отчеттук датага эсептик курсу боюнча чет өлкө валютасындагы кредиттердин сомдук эквиваленти. Максаты кредиттик портфелдин долларга толушун минималдаштыруу

ПОРЯДОК ОПРЕДЕЛЕНИЯ РАЗМЕРА КАЛЕНДАРНЫХ ВЗНОСОВ		
Көрсөткүчтөр	Туюндурмалар	Түшүндүрмөлөр
Кирешелүүлүк		
Активдердин рентабелдүүлүгү (ROA)	ЧП / АН (активдердин орточо наркы)	Бул көрсөткүч банктын башкаруу сапатын баалоо үчүн пайдаланылат, анын активдерди натыйжалуу башкарууга менеджменттин жөндөмдүүлүгүн мүнөздөйт (коэффициенттин оптималдуу мааниси 1%га барабар жана андан жогору). 2-бөлүк. ПРБО курамында кирешелер жана чыгымдар жөнүндө отчет.
Жеке капиталдын рентабелдүүлүгү (ROE)	ЧП / КН (капиталдын орточо наркы)	Банктын Жеке капиталды пайдаланууда натыйжалуулугун мүнөздөйт. ROE көрсөткүчү банктын иштөө жөндөмдүүлүгүн, акционерлер салган каражаттардын өндүрүмдүүлүгүн көрсөтөт. 2-бөлүк. Кирешелер жана чыгымдар жөнүндө отчет, 3А-бөлүк. ПРБО курамында капиталдын түзүмү
Таза пайыздык маржа (NIM)	NIM = (пайыздык кирешелер – пайыздык чыгымдар) / Орточо пайыздык активдер	Таза пайыздык маржа (NIM) – банк жүргүзүп жаткан активдүү операциялардын натыйжалуулугун чагылдырган банк ишинин өзөктүү көрсөткүчтөрүнүн бири. NIM көрсөткүчү банк жалпы пайыздык активдерден кардарларды кредиттөөдөн жана пайздарда депозиттер боюнча төлөмдөрдөн жасалган кирешени өлчөйт.
Кредиттик операциялардан пайыздык майнап (спред)	Пайыздык кирешелер – Пайыздык чыгымдар	Банктын активдүү жана пассивдүү операциялар боюнча проценттик чендердин динамикасында чагылдырылган пайыздык саясатына байланыштуу таза майнаптын (спред) анализи. Пайыздык тобокелдикти кредиттик жана депозиттик операциялар боюнча пайыздык саясат минималдаштырууга жол берет.
Ликвиддүүлүк жана долларлашуу		
Ликвиддүүлүктүн учурдагы коэффициенти	(А+ЦБ-О)/А	Төлөп берүү мөөнөтү активдери 1 жылга чейинки мезгилди кошкондо + Төлөп берүү мөөнөтү 1 жылдан ашуун Баалуу кагаздар (провизияны кошпогондо) - Төлөп берүү мөөнөтү 1 жылды кошкондогу милдеттенмелер жыйындысында активдерге бөлүнгөн
Кардарлардын чет өлкө валютасындагы депозиттерде кредиттердин үлүшү	Кардарлардын кредиттери / Чет өлкө валютасындагы депозиттер	Кыргыз Республикасынын банк секторунда жана экономикасында кредиттик портфелдин долларлашуусун азатуу максатында. Банк секторунун жана экономиканын доллардан арылуусу Кыргыз Республикасынын экономикасына монетардык таасир этүү каналын бекемдөөгө жол берет.
Кардарлардын депозиттик базасынан чет өлкө валютасындагы депозиттердин үлүшү	Чет өлкө валютасындагы депозиттер / Кардарлардын депозиттик базасы	Кыргыз Республикасынын экономикасын доллардан арылтуу алкагында банк секторунда депозиттик портфелдин долларлашуусун азайтуу максатында
Банктын кардарларынын милдеттенмелеринде ликвиддүү активдердин үлүшү	(Ликвиддүү активдер – РЕПО боюнча милдеттенмелер) / Кардарлардын милдеттенмелери	5

ДИФФЕРЕНЦИРЛЕНГЕН МҮЧӨЛҮК АКЫЛАРДЫ ЭСЕПТӨӨ УСУЛУ

Сандык индикаторлорду эсептөө	Босоголук маанилерди орнотуу	Индикаторлорго ылайык упайларды ыйгаруу	Жалпы топтолмо упайды эсептөө	Классификациялык топтоу аныктоо
Банктар-катышуучулардын сандык индикаторлорунун маанилери «Сандык көрсөткүчтөрдү эсептөө үчүн пайдаланылуучу туюндурмалар» 2-тиркемесинде келтирилген туюндурма боюнча эсептелет	Банк-катышуучунун ар кыл сандык индикаторлорунун маанисин эсептегенден кийин келип чыккан маани ал үчүн “Финансылык критерийлерди баалоо системасы” деген 3-тиркемеде орнотулган босоголук маани өз ара келтирилет	Сандык индикатордун эсептелген маанисине келтирилген босоголук мааниге жараша банк-катышуучуга бул индикатор боюнча упай ыйгарылат, ал упай «Финансылык критерийлерди баалоо системасы» деген 3-тиркемеге ылайык көрсөтүлгөн босоголук мааниге шайкеш	Аталган сандык индикаторлор боюнча упайлар эсептелгенден кийин банк-катышуучунун жалпы топтолмо упайы эсептелинет, ал бардык ыйгарылган упайлардын суммасы катары аныкталат	Жалпы топтолгон упайды эсептөөнүн натыйжасы боюнча банк-катышуучунун классификациялык тобу, ага тиешелүү мүчөлүк акысы жана календардык мүчөлүк акылардын чендери аныкталат

Банктар-катышуучулардын классификациялык тобу

А – биринчи топ

Тобокелдиктин төмөнкү деңгээли

В – экинчи топ

Тобокелдиктин ортоңку деңгээли

С – үчүнчү топ

Тобокелдиктин жогорку деңгээли

ДИФФЕРЕНЦИРЛЕНГЕН МҮЧӨЛҮК АКЫЛАРДЫН ӨЛЧӨМҮН АНЫКТОО ПРОЦЕССИ

Критерийлерди аныктоо	Упайларды коюу	Көрсөткүчтүн салмагын аныктоо	Маанилер суммасы	Тобокелдиктердин деңгээли боюнча классификациялоо
Тандалып алынган 14 көрсөткүч боюнча бааланган критерийлер аныкталат	Көрсөткүчтөргө упай алардын босоголук маанисин эске алуу менен ыйгарылат. Индикаторлордун төрт тобунун ар бири 25%га барабар бирдей салмакка ээ	Ар бир көрсөткүчтүн салмагы, т.а. ар бир көрсөткүчтүн маанисин болушунча чагылдырган салмактык коэффициенттин айырмасы көрсөтүлөт	Банк-катышуучунун жалпы топтолмо упайы эсептелинет, ал ыйгарылган бардык упайлардын суммасы катары аныкталат	Жалпы топтолгон упайды эсептөөнүн натыйжасы боюнча банк-катышуучунун классификациялык тобу, ага тиешелүү мүчөлүк акысы жана календардык мүчөлүк акылардын чендери аныкталат

Банктын категориясын аныктоо кийинкидей туюндурма менен эсептелинет:

$$R = \sum_{k=1}^n a_k \times X$$

где **R** – банктын категориясы;
n – көрсөткүчтөрдүн саны;
k – көрсөткүч;
a_k – көрсөткүчтүн салмагы;
X – критерийдин баасы.

Классификациялык топ

A: тобокелдиктин төмөнкү деңгээли

B: тобокелдиктин ортоңку деңгээли

C: тобокелдиктин жогорку деңгээли

Банктар-катышуучулардын классификациялык тобу

А: 75-100 упай

Тобокелдиктин төмөнкү деңгээли

А тобуна ишинде учурдагы кыйынчылыктарга дуушар болбогон банктар кирет, б.а. капиталы, активдери, кирешелүүлүгү, ликвиддүүлүгү жакшы, пайыздык тобокелдик алгылыктуу, тобокелдиктин чыңалуусу төмөн деп бааланган банк кирет. Алардын катарына 75тен 100гө чейин упай топтогон банктар кирет.

В: 50-74 упай

Тобокелдиктин ортоңку деңгээли

В тобуна учурдагы кыйынчылыктары жок, бирок ишинде кемчиликтери бар, ал кемчиликтер четтетилбеген учурда жакынкы 12 ай ичинде кыйынчылыктарды алып келүү мүмкүндүгү аныкталган банктар. Капиталдар, активдер, ликвиддүүлүк канааттандырарлык, чыңалуусу алгылыктуу, кирешелүүлүгү канааттандырарлык деп бааланган банктар. Алардын катарына 50дөн 74кө чейин упай топтогон банктар кирет.

С: 25-49 упай

Тобокелдиктин жогорку деңгээли

С тобуна ишинде кемчиликтери бар банктар кирет. Капиталы, активдери, ликвиддүүлүгү шектүү, пайыздык тобокелдик жогору, же чыңалуусу көтөрүңкү же жогору деп бааланган банктар. Алардын катарына жыйынтыгында 25тен 49га чейин упай топтогон банктар кирет.

ФИНАНСЫЛЫК КРИТЕРИЙЛЕРДИ БААЛОО СИСТЕМАСЫ

	Көрсөткүчтөр		Босоголук маанилер (%)	Упайлар (%)	Салмаг ы (max)
1	Капиталдын жетиштүүлүк оэффиценти	C1	12ден 25ке чейин 25тен 50го чейин 50дөн баштап жогору	5,33 8,33 12,5	12,5
2	15 ири зайымчылардын өздүк капиталында (нетто) берилген кредиттин суммасындагы үлүшү	C2	дайындар жок дайындар жок дайындар жок	5,33 8,33 12,5	12,5
3	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен кардарлардын классификацияланган кредиттердин үлүшү	A1	1,0дөн 10го чейин 10дон 13ко чейин 13төн баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
4	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен атайын РППУнун үлүшү	A2	1,0дөн 5,0гө чейин 5,0дөн 7,0гө чейин 7,0дөн баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
5	Кардарлардын жыйынды кредиттик портфелинен күрөөсүз кредиттердин үлүшү	A3	55тен 60ка чейин 60тан 65ке чейин 65тен баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
6	Кардарлардын кредиттик портфелинен чет өлкө валютасындагы кредиттердин үлүшү	A4	4,0дөн 5,0гө чейин 5,0дөн 6,0го чейин 6,0дөн баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
7	Активдердин рентабелдүүлүгү (ROA)	E1	1,0дөн 3,0гө чейин 3,0дөн 5,0гө чейин 5,0дөн баштап жогору	2,25 4,25 6,25	6,25
8	Жеке капиталдын рентабелдүүлүгү (ROE)	E2	5,5тен 8,5ке чейин 8,5тен 12,0гө чейин 12,0дөн баштап жогору	2,25 4,25 6,25	6,25
9	Таза пайыздык маржа (NIM)	E3	6,0дөн 7,0гө чейин 7,0дөн 8,0гө чейин 8,0дөн баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
10	Кредиттик операциялардан пайыздык майнап (спред)	E4	6,0дөн 7,0гө чейин 7,0дөн 8,0го чейин 8,0дөн баштап жогору	6,25 4,25 2,25	6,25
11	Ликвиддүүлүктүн учурдагы коэффиценти	L1		6,25 4,25 2,25	6,25
12	Жалпы активдердеги ликвиддүү активдердин үлүшү	L2		6,25 4,25 2,25	6,25
13	Кардарлардын депозиттик базасынан чет өлкө валютасындагы депозиттердин үлүшү	L3		6,25 4,25 2,25	6,25
14	Банктардын кардарларынын милдеттенмелериндеги ликвиддүү активдердин үлүшү	L4		6,25 4,25 2,25	6,25

Банктар-катышуучулардын классификациялык топтору жана календардык мүчөлүк акылардын чендери

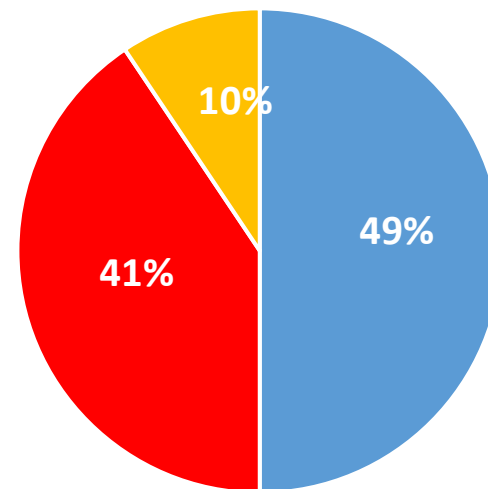
Топ	Категория	Категориялардын түшүндүрмөсү	Сандык мааниси (упай)	Мүчөлүк акынын чени (% кварталда)	Мүчөлүк акынын чени (% жылына)
А	Тобокелдиктин төмөнкү деңгээли	А тобуна ишинде учурдагы кыйынчылыктарга дуушар болбогон банктар кирет, б.а. капиталы, активдери, кирешелүүлүгү, ликвиддүүлүгү жакшы, пайыздык тобокелдик алгылыктуу, тобокелдиктин чыңалуусу төмөн деп бааланган банк кирет.	75-100	0,05	0,20
В	Тобокелдиктин ортоңку деңгээли	В тобуна учурдагы кыйынчылыктары жок, бирок ишинде кемчиликтери бар, ал кемчиликтер четтетилбеген учурда жакынкы 12 ай ичинде кыйынчылыктарды алып келүү мүмкүндүгү аныкталган банктар. Капиталдар, активдер, ликвиддүүлүк канааттандырарлык, чыңалуусу алгылыктуу, кирешелүүлүгү канааттандырарлык деп бааланган банктар.	50-74	0,10	0,40
С	Тобокелдиктин жогорку деңгээли	С тобуна ишинде кемчиликтери бар банктар кирет. Капиталы, активдери, ликвиддүүлүгү шектүү, пайыздык тобокелдик жогору, же чыңалуусу көтөрүңкү же жогору деп бааланган банктар.	25-49	0,20	0,80

ЕАЭБ ӨЛКӨЛӨРҮНДӨГҮ КАМСЫЗДАНДЫРУУЧУ МҮЧӨЛҮК АКЫЛАР СИСТЕМАСЫ

Өлкө	Мүчөлүк акы системасы	Мүчөлүк акынын чени (пайыздарда, жылдык)	Мүчөлүк акынын эсеби
Армения Республикасы	Куралган	0,2% - 0,6%	0,05% кварталдык өлчөмүндөгү (жылына 0,2%) бирдиктүү ченем улуттук валютадагы депозиттерге жана банктык депозиттер боюнча пайыздык чендери тиешелүү ортоңку пайыздык ченемден ашпаган валюталык депозиттердин базасына колдонулат. 0,15% кварталдык (жылына 0,6%) өлчөмүндөгү чен чет өлкө валютасындагы депозиттер базасына колдонулат.
Беларусь Республикасы	Дифференцирленген	0,6 - 1,2%	Банктар аманаттардын калдыгынан 0,15% өлчөмүндө (жылына 0,6%) квартал сайын мүчөлүк акы төгөт. Базалык стандарттык чен эсептик базанын 0,3%дан (жылына 1,2%) ашпайт. Календардык мүчөлүк акынын кошумча чени эсептик базанын 0,15%нан ашпайт, анын өлчөмү банктар ишинде кабыл алган тобокелдиктер деңгээлине жараша орнотулат.
Кыргыз Республикасы	Так (фиксированная)	0,2%	Банктар, микрофинансылык компаниялар жана турак жай-сактык кредиттик компаниялар жылыга жалпы депозиттик базадан жылдык 0,2% өлчөмүндө календардык мүчөлүк акы төгөт.
Казакстан Республикасы	Дифференцирленген	0,16% - 1,52%	Камсыздандыруучу мүчөлүк акылардын дифференцирленген жылдык чени: 0.16%-1.52%. Топтор үчүн тобокелдиктер категориясы боюнча классификацияланган банк-мүчөлөрүнүн кварталдык дифференцирленген мүчөлүк акылар чени А - 0,04% (жылдык 0,16%), В - 0,08% (жылдык 0,32%), С - 0,11% (жылдык 0,44%), D - 0,19% (жылдык 0,76%), жана Е - 0,38% (жылдык 1,52%). Омоктуу финансылык абал кыйла төмөн дифференцирленген ченди караштырат.
Россия Федерациясы	Куралган	0,48% - 1,92%	Жылдык 0,48% өлчөмүндөгү базалык чен бардык банк-катышуучулар төгөт, кыйла тобокелдүү банктар кыйла жогорку мүчөлүк акыларды (плюс базалык ченди кошуп) төгөт. Россиядагы Аманаттарды камсыздандыруучу агенттик үч деңгээлдеги сый акынын дифференцирленген сый акы системасын пайдаланат: биринчи деңгээл, базалык ставка – жылдык 0,48% ¹ экинчи деңгээл, көтөрүңкү чен – 0,12% плюс жылыга базалык чен, жыйынтыгы жылына 0,6% жана

Депозиттерди камсыздандыруучулардын эл аралык ассоциациясы (ДКЭА)

ДКЭАда мүчөлүк акыларды баалоо
системасы/катышуучулар ичинде сый акылар

ДКЭАда
95 мүчө
бар

■ Так

■ Дифференцирленген

■ Куралган

Бул бетачар Кыргыз Республикасынын Депозиттерди коргоо боюнча агенттигинде иштелип чыккан
тобокелдиктерди баалоонун негизинде дифференцирленген мүчөлүк акыны аныктоо усул долбоору негизинде¹²
даярдалган

Агенттиктин Ыйгарым укуктары:

Агенттик “Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамында (андан ары - Мыйзам) аныкталган жана ага жүктөлгөн милдеттерди аткарууга зарыл болгон маалыматты алуу үчүн Улуттук банкка кайрылууга жана аны суратууга укуктуу.

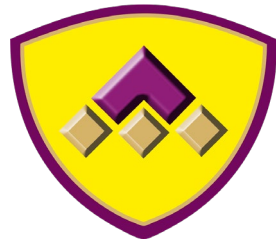
Башынан эле аныкталган талаптарга ылайык аманаттар (депозиттер) жөнүндө кабарларды банктын аманатчылар алдында милдеттенмелердин көлөмү жана түзүмү, Депозиттерди коргоо фондуна мүчөлүк акыларды төлөө, ошондой эле Мыйзамда белгиленген банктын милдеттенмелерин аткаруу ишинде алардын жүргүзүлүшүндө шайкештикти белгилөө маселеринде Улуттук банк менен бирге жана Улуттук банк менен макулдашуу боюнча банктын көйгөйлөрүн жөнгө салуу процессинде катышууга укуктуу.

Депозиттерди милдеттүү коргоо системасынын натыйжалуу ишин камсыз кылуу үчүн жободо караштырылган зарыл башка функцияларды, ыйгарымдарды жана укуктарды жүзөгө ашырат.

Кыргыз Республикасында депозиттерди коргоо системасын өнүктүрүү - банктар-катышуучулардын тобокелдиктерин баалоого, мониторинг жүргүзүүгө юридикалык укуктарга ээ болуу максатында “Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына тийиштүү өзгөртүүлөрдү киргизүү жолу менен Агенттиктин ролун кайра карап чыгууга жараша болот.

МУЧӨЛҮК АКЫЛАРДЫН ДИФФЕРЕНЦИРЛЕНГЕН СИСТЕМАСЫНА ӨТҮҮНҮН ЖОЛ КАРТАСЫ

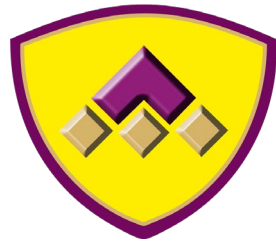
Иш-милдеттер	Ашыруу мөөнөтү	Кутулүүчү жыйынтыктар
Тобокелдиктер негизинде мүчөлүк акылардын дифференцирленген системасынын (андан ары - МДС) усул долбоорун макулдашуу. МДСти эсептөө усулун талкуу жана макулдашуу максатында ДКС катышуучулары үчүн кереге кеңешти уюштуруу	Декабрь, 2023	МДС усулун андары түзөтүү үчүн Кереге кеңештин жыйынтыгы боюнча тийиштүү чечимди (резолуцияны) макулдашуу жана кабыл алуу
Тобокелдиктер негизинде МДС усул долбоорун жеткире иштеп чыгуу. МДС усул долбоорун коомдук талкуусун уюштуруу	I квартал, 2024	Барды катышуучулар жана кызыкдар тараптар менен макулдашылган МДСти эсептөө усулун алуу
«Банктык аманаттарды (депозиттерди) коргоо жөнүндө» Мыйзамга, в Положение «ДКФке мүчөлүк акыларды эсептөө тартиби жөнүндө» Жобого жана башка ЧУАларга тийиштүү өзгөртүүлөрдү киргизүү	2024-жылдын январынан тартып 2025-жылдын II кварталына чейин	Агенттикке МДСти эсептөө ыйгарым укуктарын берүү. Тийиштүү ЧУАларда МДСтин эсептелишин ченемдик жактан бекитүү.
МДСти эсептөө үчүн КРУБдан (банк-катышуучулар) дайындарды алуу боюнча Агенттикке ыйгарым укуктарды берүү боюнча ЧУАларга өзгөртүүлөрдү киргизүү	2024-жылдын январынан тартып 2025-жылдын II кварталына чейин	Тобокелдиктер негизинде дифференцирленген мүчөлүк акыларды эсептөө боюнча КРУБ (банк-катышуучулар) жана Агенттик ортосунда маалымат менен алмашууну камсыз кылуу
Улуттук банктан (банк-катышуучулар) маалымат алуу жана реалдуу дайындардын негизинде МДС эсебин чыгаруу	2024-жылдын февралынан тартып 2024-жылдын II кварталын кошкондо	Реалдуу дайындар менен тест өткөрүү жана тобокелдиктердин категориялары боюнча банк-катышуучуларды аныктоо
Директорлор кеңешинин токтому менен дифференцирленген мүчөлүк акылар усулун бекитүү	I квартал, 2025	Мүчөлүк акылар чендерин бекитүү Агенттик башкармалыгынын ыйгарым укуктарын аныктоо менен усулду бекитүү
МДСке өтүү жана катышуучулардын МДСке өтүшүнө мониторинг жүргүзүү. Банк-катышуучулар үчүн консультацияларды өткөрүү	II квартал, 2025	МДСке айкын, тез өтүүнү камсыз кылуу
МДСти эсептөө усулун өркүндөтүү. МДСтин кошумча сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрүн киргизүү	2026-жылдын I, II кварталдарын кошкондо	МДСти баалоо усулунун кошумча сандык жана сапаттык көрсөткүчтөр менен толуктоо

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ДЕПОЗИТТЕРИН КОРГОО БОЮНЧА АГЕНТТИГИ

Резюме

Агенттик тарабынан дифференцирленген камсыздандыруучу мүчөлүк акылар системасын түзүү, аны ишке киргизүү жана башкаруу үчүн зарыл ыйгарым укуктардын, ресурстардын жана маалыматтын (ишенимдүү, актуалдуу жана текшерилүүчү) болушу талап.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ДЕПОЗИТТЕРИН КОРГОО
БОЮНЧА АГЕНТТИГИ**

**Көңүл
бурганыңыздарга
рахмат**

+996 (312) 456 456

deposit@deposit.kg

<https://www.deposit.kg>